

חלק 1 (35 נק'): טכנולוגיות סיוע לתלמידים עם לקות ראייה

א. לקות ראייה היא ראייה פגומה או ראייה ירודה אשר פוגעת בחדות הראייה או בשדה הראייה של האדם. מקרים אחרים מגדירים בתור לקות ראייה הם מקרים שבהם משקפים או עדשות אינן מסוגלות לפתור את הבעיה. לקות זו יכולה להופיע בעקבות פגם תורשתי, נזקים שונים אשר נגרמו ממחלות או מבעיות כרוניות אחרות או נזקים לראייה אשר נבעו בעקבות פגיעה חיצונית (Bhowmick & Hazarika, 2017). אדם אשר סובל מלקות ראייה יכול לסבול מקשיים שונים. קושי אחד הוא הקושי להסתדר מבחינת התפקוד היומיומי בביצוע פעולות שונות. לקות הראייה משפיעה על הביצועים של תפקוד היום יום כמו פעולות אינסטרומנטליות מחיי היומיום (Bhowmick & Hazarika, 2017). בכך הלקות מפריעה מאוד לאדם בכל הנוגע לאיכות החיים שלו, לניהול קריירה, או יחסים אישיים או לתפקד בצורה "רגילה" כפי שאדם שלא סובל מלקות ראייה סובל ממנה. האדם מתקשה מאוד בכל הנוגע לנגישות, בטיחות ואיכות חיים משופרת. במידה רבה הלקות מעצבת את הדרך שבה האדם מתמודד עם העולם ומנסה לפעול בצורה היעילה ביותר. בשל חוסר היכולת של להתמודד עם פעולות פשוטות, איכות החיים שלו נפגמת בצורה משמעותית.

קושי נוסף הוא הוא קושי חברתי. בשל חוסר היכולת של בעלי לקות ראייה ליצור קשרים חברתיים בצינורות המקובלים של שאר החברה, הם לעיתים רבות הופכים להיות א- חברתיים ומבודדים במידה רבה מן החברה שבה הם חיים. תחושת הניכור מהחברה והשוני הופכת להרגל ורבים ומבין העיוורים יותר קשורים לקהילת העיוורים או שהם בודדים יחסית לעומת אנשים אחרים. קושי שלישי אשר נמצא בספרות המחקר היה תחושת אי המסוגלת וחוסר האונים אשר נגרם בעקבות אי הראייה והשוני עם שאר החברה. בעלי לקות ראייה סובלים פעמים רבות מתחושה של חוסר מסוגלות אשר נובעת מכך שאין הם מסוגלים לתפקד בחברה כמו אחרים. התחושה של השוני גורמת לניכור אשר גורם להם שלא להשקיע בעצמם או שלא להשקיע בדרכים לקחת חלק יעיל יותר בתפקוד שלהם בחברה (לפיד והוכמן, 2016).

ב. טכנולוגיה מסייעת היא תחום חיוני אשר מתרחב מאוד בשנים האחרונות. טכנולוגיה זו מאפשרת להם להתגבר על מכשולים פיזיים וחברתיים ולצמצם את ההשפעה השלילית של הלקות על התפקוד של הלוקים בה. בעבר טכנולוגיות סיוע היו בדרך כלל מתעסקות בניידות וניווט של העיוורים. כיום מושם בפיתוח הטכנולוגיה דגש גם על גישה למידע ואינטראקציה חברתית (לפיד והוכמן, 2016). עמדנו לעיל על הקושי של בעלי לקות ראייה להתמודד עם פעולות פשוטות של החיים, דבר אשר פוגע באיכות החיים שלו. טכנולוגיה אשר יכולה לסייע לו להתמודד עם האתגר הזה היא הטכנולוגיה של הטלפונים החכמים אשר הופכת להיות

חלק 2 (60 נק'): הצעת מחקר תמציתית

מבוא

לקות שמיעה היא ליקוי פיזי שכולל אובדן מלא או חלקי של יכולת השמיעה. לקות זו שיכולה לנבוע מלידה או מהשפעה חיצונית כלשהי, מקשה מאוד על האדם להתמודד עם הסביבה שלו. הוא מתקשה יותר לתקשר עם אחרים והדבר מדיר אותו מפעילות ענפה בחברה שבה הוא חי. כדי להתמודד עם הבעיה הזו, פותחו במהלך השנים עזרים שונים כדי לסייע לסובלים מלקות שמיעה. עזרים אלו יכולים להיות שיטות, כמו שפת הסימנים, או טכנולוגיות שונות שעומדות במוקד עבודה זו. עבודה זו תבקש לבחון את ההשפעה של הטכנולוגיות על נגישות של הסובלים מבעיות ליקויי שמיעה. הדגש אשר יושם בעבודה זו יהיה על השתל השבלולי אשר מסוגל לסייע לאנשים אשר סובלים מלקות קשה בשמיעה וצריכים עזרים שיתווכו בין גלי הקול ובין השידור שלהם למוח האדם. עבודה זו תבקש לעמוד על טיבה של הטכנולוגיה הזו ולראות את הקשיים העיקריים שיש גם כן להתייחס אליהם.

סקירת הספרות התיאורטית והמחקרית

מאפייני לקות השמיעה

לקות שמיעה היא אובדן חלקי או מלא של יכולת השמיעה. לקות כזו יכולה להתרחש כבר מן המילה או בשלבים מאוחרים יותר של חיי האדם. ללקות השמיעה יש דרגות שונות אשר קובעות את היכולת של האדם לשמוע ולתקשר עם הסביבה שלו (Dammeyer & Lehane & Marschark, 2017). ספרות המחקר מראה כי אם לא מטפלים באובדן שמיעה ולא מספקים עבור בעיה זו אמצעים מסוימים שיכולים לסייע לאדם, הוא יכול לסבול מבעיות תקשורת מוגברות, בידוד חברתי ונפשי, או בעיות בריאות כמו חרדה ודכאון (bond, 2009). הטיפול הנפוץ והמקובל ביותר לטיפול בבעיות של אובדן שמיעה הוא מכשירי השמיעה או עזרי השמיעה.

ניתן לאבחן לקות שמיעה כבר מגיל צעיר מאוד של הולדת האדם. יש חשיבות רבה להתוויה של תכניות טיפול מגיל צעיר ככל האפשר עבור ילדים שסובלים מבעיות שמיעה (Dammeyer & Lehane, 2017). בין הגורמים האחראים על בעיות שמיעה ניתן לציין כמה סיבות שונות. ראשית, הפגיעה בשמיעה יכולה להתרחש בעקבות פגיעה פיזית. חבלות רעש, מומים מולדים, חומרים מזיקים ואמצעים חיצוניים נוספים יכולים להיות הגורמים לבעיה. גורם אחראי יכול להיות לקות שמיעה גנטית, כלומר הילד נולד עם גורמים גנטיים אשר מביאים לפגיעה בשמיעה.